

KVALITETSVURDERING AF

ORDRUPGAARD

2014

Indhold

ORDRUPGAARD.....	2
<i>Nøgletal i 2013</i>	2
KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING	3
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER.....	4
<i>Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse</i>	4
<i>Ressourcegrundlag</i>	7
<i>Forskning</i>	9
<i>Formidling</i>	10
<i>Samlingsvaretagelse</i>	14
FREMTID	17
KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ ORDRUPGAARD	18
BILAG 1: FORSKNINGSBEDØMMELSE	19

ORDRUPGAARD

Ordrupgaard er et statsligt kunstmuseum under Kulturministeriet.

Ordrupgaard blev grundlagt i 1918 af etatsråd Wilhelm Hansen (1868-1936) og hustru Henny Hansen (1870-1951) som et herskabshjem med park og tilhørende galleri til Hansens franske kunstsamling, som var offentlig tilgængelig. Henny Hansen testamenterede efter sin død ægteparrets samling og Ordrupgaard inkl. indbo til den danske stat, som overtog ved lov nr. 92 af 19. marts 1952. Museet blev åbnet for offentligheden i 1953.

Museet har til huse på Vilvordevej 110, 2920 Charlottenlund.

Nøgletal i 2013

- Museet havde 55.796 brugere.
- Museets samlede omsætning var på 25,4 mio. kr.
- Museet rådede over i alt 27 årsværk, heraf tre fastansatte videnskabelige årsværk.

KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Ordrupgaards opgavevaretagelse er meget tilfredsstillende.

Museet er veldrevet og har i overvejende grad meget tilfredsstillende standarder for den faglige opgavevaretagelse. Museet arbejder aktivt og målrettet på en fortsat professionel og kvalitativ udvikling af museet. Herunder særligt med henblik på at udfolde potentialet for museets forsknings- og formidlingsindsats yderligere.

Museets primære udfordring de kommende år er realiseringen af det ambitiøse anlægsprojekt ”Himmelhaven”, der bl.a. skal sikre optimale bevarings- og formidlingsforhold for den franske samling.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

Arbejdsgrundlag

Ordrupgaard indeholder en repræsentativ samling af fransk malerkunst, tegninger, grafik og skulptur fra det 19. og begyndelsen af det 20. århundrede, samt en samling af dansk malerkunst, skulptur og kunstindustri fra samme periode. Samlingen har sin hovedvægt på fransk impressionisme og dansk guldalder.

Museet har i henhold til Kulturministeriets politik for resultatstyring af de statslige kulturinstitutioner arbejdet efter og årligt afrapporteret på en rammeaftale for perioden 2009-2012 (forlænget til 2013).

Der er indgået fornyet rammeaftale for 2014-17 mellem museet og Kulturministeriet. Til grund for den nye rammeaftale er udarbejdet en omverdensanalyse og en strategi for perioden, som indeholder mission, vision samt mål og metoder for museets udadvendte (faglige) opgaver. Kulturministeriets departement følger årligt op på museets indsats, mål og resultater gennem årsrapport, virksomhedsmøde og ledersamtale. Museet har hidtil opnået tilfredsstillende målopfyldelse.

Museets strategi afspejler ikke den samlede virksomhed, herunder organisatoriske, ledelsesmæssige og ressourcemæssige forhold, da dette ikke er et krav iht. Kulturministeriets politik for resultatstyring.

Museets arbejdsgrundlag og opgaver er desuden defineret af Henny Hansens testamente af 3. april 1939, finansloven og museumsloven.

Ordrupgaards primære samarbejdspartnere er andre kunstmuseer, særligt udenlandske, som museet samarbejder med om forskning og formidling. Herunder især publikationer og udstillingsprojekter samt ind- og udlån af værker. Derudover samarbejder museet med Gentofte Kommune om undervisningsaktiviteter til skoleklasser, bl.a. ved at stille lokaler til rådighed for værkstedsforløb. Der er dog ikke tale om et formaliseret samarbejde. Endelig indgår Ordrupgaard i Gentofte Kommunes Kulturklub-tilbud og samarbejder desuden med Kommunen om tiltag som virksomhedspraktik, arbejdsprøvning og fleksordning.

Siden 2007 indgår arkitekten Finn Juhls hus (Kratvænget 15, 2920 Charlottenlund), der er beliggende på nabogrunden til Ordrupgaard, som en del af museet.

Ved et gaveskøde af Birgit Lyngbye Pedersen dateret den 29. juni 2007 blev Finn Juhls hus inkl. inventar overdraget til Kulturministeriet med overtagelse den 1. september 2007. Overtagelsen er formaliseret i en aftale mellem gave giver og Kulturministeriet, hvoraf det fremgår, at Kulturministeriet forpligter sig til at afholde samtlige omkostninger forbundet med den fremtidige vedligeholdelse og drift af Finn Juhls hus. Af aftalen fremgår desuden, at det er en afgørende forudsætning for gave giver, at huset skal indgå som en integreret del af og drives sammen med Ordrupgaard, hvilket er blevet muliggjort med vedtagelsen af Gentofte Kommunes lokalplan 285 den 29. januar 2007.

Ansvar for drift og vedligeholdelse af Finn Juhls hus henhører således under Ordrupgaard, der endvidere har det overordnede organisatoriske ansvar for stedet og for formidlingen heraf. Det faglige ansvar (jf. museumslovens § 2) for husets inventar henhører ifølge aftalen under Designmuseum Danmark,

som Ordrupgaard derfor skal rådføre sig med om formidlingen af selve inventaret. I aftalen står endvidere beskrevet, at inventaret skal forblive i Finn Juhls hus, bortset fra flytning i forbindelse med eventuelle istandsættelses- og restaureringsarbejder samt enkeltstående, kortvarige udlån af inventarstykker til særudstillinger i ind- og udland.

Kulturstyrelsen konstaterer, at arbejdsdelingen i praksis ikke fungerer efter hensigten, jf. nærmere herom under afsnit om formidling og samlingsvaretagelse.

I 2013 etablerede museet Kunstpark Ordrupgaard, som er tænkt som et treårigt projekt, hvor nationalt og internationalt profilerede samtidskunstnere løbende inviteres til at skabe stedsspecifikke værker med udgangspunkt i museets parkomgivelser. Kunstparken finansieres med fondsstøtte fra Det Obelske Familiefond og 15. Juni Fonden.

Organisation

Ordrupgaard er organiseret i 6 afdelinger:

- Driftsafdeling, herunder sikring, it og bygninger.
- Direktionssekretariat, herunder sekretariatsfunktion, registratorfunktion og generelle opgaver.
- Samlingsafdeling, herunder museumsfaglige opgaver.
- Særudstillingsafdeling, herunder forskning og formidling.
- Kommunikations- og markedsføringsafdeling, herunder presse og publikum.
- Administrationsafdeling, herunder økonomi, personale, intern service og generel administration.

Med henblik på koordinering og videndeling er der etableret faste mødestrukturer, herunder ugentlige møder for hhv. administrations- og opsyns-/frontpersonalet samt månedsmøder med udgangspunkt i den faglige opgavevaretagelse. Vagtpersonalet indkaldes til møder løbende eller efter behov, og der holdes fællesmøder for hele personalet eller relevante grupper efter behov.

Museet har ingen støtteforening, men har for nyligt etableret en medlemsklub, som pt. har ca. 850 aktive medlemmer. Museet har desuden en erhvervsklub, der fungerer som en slags sponsoraftale, med pt. fem virksomheder som medlemmer. Derudover arbejder museet på at etablere en særlig klub for kunstforeninger. Museet oplyser, at arbejdet med medlemsklubberne indtil nu ikke har haft højeste prioritet, men at det er planen fremadrettet at have større fokus på dette område og iværksætte en række hverve-kampagner til rekruttering af flere medlemmer.

Ledelse

Den daglige ledelse af Ordrupgaard varetages af museumsdirektøren, som er udnævnt af Kulturministeriet. Museumsdirektøren er over for Kulturministeriet ansvarlig for den faglige, administrative og økonomiske drift af museet.

Museet har etableret et advisory board. Boardet har ingen formelle beføjelser i forhold til museets drift, men udelukkende en rådgivende funktion. Museets ledelse oplever generelt boardet som en kvalificeret og aktiv sparringspartner, der udfylder de kompetencer, som museet mangler, og fungerer som et godt alternativ til en professionel bestyrelse.

Museets advisory board afholder tre møder årligt, og der er udarbejdet en formålsbeskrivelse og forretningsorden for boardets arbejde.

Boardet udgøres af syv medlemmer bestående af hhv. seks mænd og en kvinde, som er udpeget efter særlige professionelle kompetencer, der skal sikre sparring på et strategisk, forretnings- og erhvervs-mæssigt niveau. Såvel formanden som de øvrige medlemmer udpeges af museet for tre år ad gangen og kan genudpeges. Der mangler pt. et ottende medlem i advisory boardet.

Boardets medlemmer har ingen faglige kompetencer inden for museets ansvarsområde. Museets behov for faglig sparring og udvikling i relation til den museumsfaglige opgavevaretagelse dækkes gennem netværk og samarbejder med museer i Danmark samt direktørens medlemskab i netværket The Bizot Group. Netværket, som består af direktører fra førende museer i hele den vestlige verden, holder to årlige møder og bidrager til at styrke især Ordrupgaards udstillingsvirksomhed og til at fremme internationale udstillingssamarbejder.

Museet har som statsinstitution adgang til professionelle kompetencer inden for administration og forvaltning i Kulturministeriet. Hertil kommer, at museet er omfattet af en række statslige ordninger (Statens IT, Statens Administration, Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme (SLKE)). Museet oplever, at kvalitet og kompetencer ved disse ordninger ikke dækker behovet. Særligt tekniske løsninger og administrative processer i forbindelse med IT og indkøb opleves som bekostelige, ikke dækkende for behovet, unødigt langsommelige og som noget, der blot besværliggør museets daglige arbejde.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har et klart fagligt fokus for sin opgavevaretagelse, om end der synes behov for en klarere definition af, hvordan museet sikrer sammenhæng mellem Kunstpark, Finn Juhls hus og museets faglige ansvarsområde.
- at museet har et strategisk grundlag, strategi, mål og metoder for sin virksomhed.
- at der foreligger en nedskrevet formålsbestemmelse og forretningsorden for advisory boardets arbejde, og at boardet er sammensat ud fra professionelle kompetencer, der er relevante i forhold til museets drift og udvikling.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at opgave- og ansvarsfordelingen i forhold til Finn Juhls hus er delt mellem Ordrupgaard og Designmuseum Danmark.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet supplerer sin strategi, så den afspejler den samlede virksomhed, herunder sikrer sammenhæng mellem museets arbejdsgrundlag, faglige opgavevaretagelse samt organisatoriske, ledelsesmæssige og ressourcemæssige forhold. Strategien bør tillige tydeliggøre sammenhængen mellem Kunstparken og Finn Juhls hus og museets øvrige virksomhed og faglige profil
- at museet i dialog med Kulturministeriet arbejder på at finde en mere hensigtsmæssig opgave- og ansvarsfordeling i forhold til Finn Juhls hus, som sikrer et mere sammenhængende arbejdsgrundlag for drift og udvikling af stedet som et museumstilbud.

Ressourcegrundlag

Økonomi

Museets samlede omsætning i 2013 var på 25,4 mio. kr. Indtægterne var baseret på

Bevilling fra staten	14,2 mio. kr.
Egenindtjening	11,2 mio. kr.

Den statslige bevilling omfatter en nettobevilling på finansloven på 13,6 mio. kr. og tillægsbevilling til dækning af ændret afregning for Statens IT på 0,3 mio. kr. samt tillægsbevilling til etablering af ny hjemmeside. Egenindtjeningen omfatter indtægt fra entré, butik, fonde, tjenesteydelser mv. Museet har over de seneste tre år (2011-13) i gennemsnit haft en egenindtjening på knap 10 mio. kr. Museet har en langfristet gæld på ca. 58,3 mio. kr. og finansielle omkostninger på 2,2 mio. kr. Museets budgetramme for 2014 udgør i alt 26,8 mio. kr. (statslig finanslovsbevilling på 13,4 mio. kr. og forventet egenindtjening på 13,4 mio. kr.).

Med en samlet omsætning på 25,4 mio. kr. ligger museet over gennemsnittet i forhold til landets øvrige museer (statsanerkendte). Den gennemsnitlige omsætning på et statsanerkendt museum var i både 2011 og 2012 på 18 mio. kr.

Kulturstyrelsen konstaterer, at Ordrupgaard finansierer sin særudstillingsvirksomhed udelukkende via fondsmidler og egenindtjening, hvilket betyder, at museets økonomi er sårbar i forhold til særudstillinger med lav publikumsappel. Museet oplyser, at det fremadrettet vil forsøge at imødekomme denne udfordring ved ændring og udvikling af forretningsmodeller samt ved at justere sin udstillingsprofil og videreudvikle denne i forhold til bredere brugergrupper. Museet har således dette som et af sine indsatsområder i strategien for 2014-2017.

Bygninger

Ordrupgaard råder over to besøgssteder i form af et bygningskompleks på Vilvordevej til udstillinger, arrangementer, butik, café, administration, magasin, arkiv og lager samt Finn Juhls hus på Kratvænget (i dag indgang fra Vilvordevej). Hertil kommer en tidligere portnerbolig, som i dag bruges til værkstedsaktiviteter for børn og unge, og et stort parkområde, der rummer den nye Kunspark Ordrupgaard, Rosenhaven, brændeskur, pandekagehus og drivhus samt Lavendelhuset (tidligere garage).

Ordrupgaard blev tegnet af arkitekt Gotfred Tvede og sammen med parken opført fra 1916-1918. I 2005 fik Ordrupgaard en tilbygning på 1.150 m² af arkitekten Zaha Hadid, som rummer syv udstillingsrum, foyer, café, foredragssal og magasin. Magasinet er dog meget småt og rummer ikke plads til andet end den opmagasinerede samling, hvorfor museet tilkøber sig lagerplads hos transportfirmaer til opbevaring af transport- og klimakasser.

Bygningerne, parken og Finn Juhls hus er ejet af staten. Museet har siden januar 2014 forpagtet caféen i Zaha Hadid-bygningen og Lavendelhuset. Privatpersoner og virksomheder har mulighed for at leje Lavendelhuset og andre lokaler på Ordrupgaard til arrangementer.

Der foreligger en samlet prioriteret plan for bevaring og vedligehold af museets bygningsmasse.

Museets samlede udgifter til drift og vedligehold af bygninger og park udgjorde i 2013 ca. 2,6 mio. kr. (ekskl. lønsum) svarende til godt 10 % af museets samlede udgifter. Museet har med udgangen af 2013 langfristet gældsforpligtelse på 58,2 mio. kr. Finansielle omkostninger og afskrivninger udgør hhv. ca. 2,2 mio. kr. og 1,1 mio. kr. Kulturstyrelsen konstaterer, at museet samlet set anvender knap 6 mio. kr. (svarende til ca. 23 %) af museets samlede udgifter på bygningsdrift, finansielle omkostninger og afskrivninger.

Museet oplyser, at de årligt afsatte beløb til vedligehold af bygninger og park kun lige dækker behovet.

Fra januar 2014 har museet indgået en aftale med Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme (SLKE) om havedriften på Ordrupgaard. I løbet af 2014 skal der tillige indgås aftale med SLKE om drift og vedligehold af museets bygningsmasse og de resterende udearealer.

Særligt i forhold til drift og vedligehold af Finn Juhl hus slår den tildelte bevilling på 0,5 mio. kr. ikke til og muliggør ikke større istandsættelsesprojekter. Fx en tiltrængt renovering af husets facade samt flytning af det eksisterende indgangsparti, så Finn Juhls hus dels bliver mere synlig for museets gæster i den gamle hovedbygning og Zaha Hadid-bygningen, dels bliver en mere fysisk integreret del af Ordrupgaard som helhed.

Museet har desuden planer om at give hele parkområdet et kosmetisk løft samt renovere og åbne parkens drivhus for publikum, hvis det lykkedes at skaffe de nødvendige fondsmidler.

Pt. arbejder museet dog først og fremmest på at skaffe finansiering til en ny tilbygning på 1700 m² ("Himmelhaven"), som skal placeres under den nuværende grusplads ved hovedindgangen i Zaha Hadid-bygningen. Tilbygningen skal huse den franske samling og skabe plads til en ny og større butik, et større magasinareal samt et nyt og veludbygget kontrolrum til museets vagter. Det samlede anlægsbudget er på 103 mio. kr. Et balanceret driftsbudget som følge af forventet tilbygning er godkendt af Kulturministeriet. Den forudsete forhøjede driftsudgift på 2,5 mio. kr. forventes dækket af ændret forretningsmodel, øget salg, entréindtægt samt effekt af en energiplan.

Personale

Museet rådede i 2013 over i alt 27 årsværk, heraf fem videnskabelige årsværk ud af en administration på ca. 10 årsværk. De øvrige årsværk udgør vagter, opsynsbetjente, omvisere og frontpersonale. Af det videnskabelige personale er de tre årsværk fastansatte. Ingen af disse har en ph.d.-grad. Museet har dog fra 2012-15 ansat en ekstern ph.d.-studerende i samarbejde med Aarhus Universitet.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet supplerer den ordinære driftsbevilling med en meget væsentlig egenindtjening og dermed sikrer et bæredygtigt økonomisk grundlag.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en samlet prioriteret plan for bevaring og vedligehold af bygningsmassen, og at museet kun anvender 10 % af de samlede udgifter på drift og vedligehold af museets bygninger og udenørsarealer.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at de afsatte ressourcer til drift og vedligehold af Finn Juhls hus ikke dækker behovet
- at kun 1/5 af museets årsværk er videnskabelige.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet prioriterer at afsætte de nødvendige ressourcer til drift og vedligehold af Finn Juhls hus, og at museet i dialog med SLKE arbejder for, at det fremtidige samlede ressourceforbrug ved drift og vedligehold af bygninger og udendørsarealer står i et rimeligt forhold til museets økonomiske ressourcegrundlag
- at museet prioriterer fastansættelse af videnskabeligt personale, der kan bidrage til drift og udvikling af de museumsfaglige opgaver.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

Som led i kvalitetsvurderingen er museet blevet bedt om at indsende sine forskningspublikationer fra de seneste fire kalenderår med henblik på en ekstern forskningsbedømmelse i Kulturministeriets Forskningsudvalg.

Museet har indsendt 11 publikationer, som omfatter 10 udstillingskataloger og et ræsonneret katalog over museets franske samling. Alle publikationerne er udgivet af museet. Det ræsonnerede katalog og et af udstillingskatalogerne er yderligere udgivet ved et tysk forlag, som har fagfællebedømt publikationerne. Publikationerne dækker emnemæssigt bredt inden for museets ansvarsområde. Hovedparten af publikationerne ligger i engelsk oversættelse og i enkelte tilfælde også andre sprog.

Af de indsendte publikationer kan én i sin helhed betegnes som forskning efter det almene forskningsbegreb. Hertil kommer syv publikationer med artikler, som indeholder ny forskning. Disse publikationer lever dog ikke til fulde op til det almene forskningsbegrebs kriterier, fordi forskningsartiklerne enten ikke reflekterer over fx teori, metode og forskningsstatus, eller artiklerne er ledsaget af mere formidlende, introducerende tekster, som betyder, at publikationen som helhed kun delvist kan betegnes som forskning (jf. bilag 1, forskningsbedømmelse).

Museet har to igangværende forskningsprojekter, hvoraf det ene foregår i et formaliseret samarbejde med Aarhus Universitet om et ph.d.-projekt ved museet i perioden 2012-15 til belysning af den franske samling i internationalt perspektiv.

Museet indgår desuden i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer, universiteter og institutioner nationalt og især internationalt om sin forskning. Herunder fx Musée d'Orsay, Metropolitan Museum of Art, Tate, Atheneum, Kunstmuseum Basel og Nasjonalgalleriet i Oslo. Samarbejderne reflekteres primært i publikationer og udstillingsprojekter. Museet stiller tillige sine værker og arkiver til rådighed for ekstern forskning.

Museets forskning, undersøgelser og udgivelser reflekteres i et vist omfang på museets hjemmeside.

Museet har ikke tradition for at afholde faglige seminarer eller konferencer, da museet har vurderet, at output ikke vil kunne stå mål med de ressourcer, der vil skulle bruges herpå. I tilknytning til museets ph.d.-stipendiat planlægger Ordrupgaard dog at afholde et seminar i efteråret 2014.

Museets strategi for 2014-17 omfatter overvejelser, mål og konkrete planer for forskningen og dens udvikling, herunder formidling af museets forskning gennem differentieret publicering, hvor der lægges vægt på bred formidling af forskningsresultater samt publicering i relevante fagfællebedømte medier. Museet er i gang med at udarbejde en selvstændig strategi for sin samlede forskningsindsats.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet bedriver forskning efter det almene forskningsbegreb.
- at museet udvikler og øger kvaliteten af sin forskning ved at indgå i relevante faglige netværk og samarbejder nationalt og internationalt om sin forskning, heriblandt med flere af verdens førende museer.

Det er tilfredsstillende:

- at museets forskningsmæssige fokus har afsæt i museets ansvarsområde og faglige profil.
- at museet stiller sine værker og arkiver til rådighed for ekstern forskning.
- at der foreligger oversættelser af hovedparten af museets publikationer.
- at museets forskning, undersøgelser og udgivelser reflekteres på museets hjemmeside.
- at museet har igangsat et ph.d.-projekt ved museet i samarbejde med Aarhus Universitet.
- at museet arbejder på at formulere en særskilt forskningsstrategi.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at kun én af museets publikationer i sin helhed kan betegnes som forskning.
- at museet fortrinsvist publicerer sin forskning i egne udstillingskataloger og dermed primært nationalt.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet forsat har fokus på og prioriterer at indgå i relevante faglige netværk og samarbejder nationalt og internationalt om sin forskning.
- at museet publicerer sin forskning i differentierede typer af publikationer, herunder i relevante fagfællebedømte medier nationalt og internationalt eller på anden vis sikrer ekstern fagfællebedømmelse af forskning publiceret i museets udstillingskataloger og øvrige udgivelser.
- at museet overvejer også at opkvalificere sin forskning gennem ph.d.-uddannelse eller opgradering af en fastansat medarbejder til ph.d.-niveau.
- at museet i sin særskilte forskningsstrategi formulerer strategi og målsætninger for den samlede forskningsindsats, herunder konkrete mål for ressourceanvendelse, forskningsproduktion og publicering, samarbejder mv. samt struktur for forskningens organisation og ledelse.

Formidling

Ordrupgaard er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

Ordrupgaard bedriver en differentieret formidlingsvirksomhed med brug af varierede formidlingsformer (analoge og digitale medier). Museet formidler sit ansvarsområde gennem permanente udstillinger, større særudstillinger, omvisninger (på dansk, svensk, tysk, engelsk, fransk og spansk), foredrag, arrangementer/koncerter, undervisning, publikationer, nyhedsbreve, hjemmeside, sociale medier, APPs m.m.

Museet har ingen medarbejdere med kompetencegivende uddannelse inden for formidling. Museets formidlingsopgaver varetages af de fastansatte videnskabelige medarbejdere i fællesskab og af timelønnet fagpersonale ansat til formålet.

Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med museer, vidensinstitutioner og andre aktører i ind- og udland om sin formidlingsvirksomhed. Disse tæller, ud over førnævnte udenlandske museer, bl.a. KUNSTEN – Museum of Modern Art Aalborg, Faaborg Museum, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, Bergen Kunstmuseum, KIASMA Museum of Contemporary Art samt Finlands Kulturinstitut. Samarbejderne er hovedsageligt koncentreret omkring særudstillingsvirksomheden, hvoraf størstedelen foregår i internationalt regi.

Museets strategi for 2014-17 omfatter overvejelser, mål og konkrete planer for formidlingen og dens udvikling. Målet er især at nå flere brugere og nye målgrupper, som udover museets kernebrugere identificeres som ”den kvalitetsbevidste familie”, undervisningssektoren (børn/unge) og kulturturister. Midlet er en høj grad af differentiering i formidlingstilbud, aktiviteter og de anvendte formidlingsformer. Der er særligt fokus på udvikling af særudstillingernes profil og nye aktivitetstilbud i og uden for museet gennem brug af digitale formidlingsformer (interaktive skærme i udstillingerne, APPs, sociale medier og hjemmeside) samt den nye kunspark, som har fri entre og åbent hele året.

Formidlingen tager primært afsæt i museets udstillingsbygninger (den gamle hovedbygning og Zaha Hadid-tilbygningen), Finn Juhls hus og fra 2013 også den nye kunspark. Som supplement til museets omvisningstilbud giver en gratis APP brugerne en introduktion til udvalgte værker i samlingen, kunsparken samt Ordrupgaards arkitektur og park. APPen er på dansk, men museet har planer om at lave en version på engelsk. Det er desuden planen at udvikle en APP som formidler hele samlingen. I de permanente udstillinger formidles museets franske og danske samling til brugeren via tekstplancher med værkoplysninger og korte introduktionstekster på dansk og engelsk. Hertil kommer mindre formidlingspublikationer med udvalgte kunstnere i samlingen (på dansk og engelsk), som kan købes i museets butik. I særudstillingerne benyttes, udover vægplancher med introduktionstekster, i stedet interaktive digitale skærme med lyd, hvor brugeren har mulighed for at læse/høre om værker i udstillingen, kunstnerne m.m. og zoome ind på udvalgte værkers motiver og formmæssige kvaliteter. Museet eksperimenterer pt. desuden med gratis introduktioner til særudstillingerne, som det er planen, skal fortsætte, hvis det løber rundt økonomisk.

Museets samlede formidling suppleres og understøttes af museets hjemmeside, som er overskuelig og præsenterer museets historie, arkitektur og tilbud og giver adgang til museets undervisningsmateriale og samling, hvoraf flere værker, herunder hovedværker, er præsenteret på hjemmesiden.

Kulturstyrelsen konstaterer, at Ordrupgaard pt. varetager al formidlingsvirksomhed i relation til Finn Juhls hus, hvilket indbefatter skriftligt formidlingsmateriale til udstillingerne (på dansk, engelsk og ja-

pansk), undervisningsmateriale, omvisninger og arrangementer. Det til trods for, at det faglige ansvar for udstillingernes inventar, herunder ansvaret for formidling, påhviler Designmuseum Danmark.

I 2013 havde museet 4 særudstillinger, 396 arrangementer samt 171.259 besøg på sin hjemmeside.

Udstillingsvirksomhed

I dag præsenteres museets franske samling fortsat i galleriet i den gamle hovedbygning, mens museets samling af dansk kunst er udstillet i Wilhelm og Henny Hansens tidligere bolig i en salonophængning sammen med boligens inventar med henblik på at reflektere boligens oprindelige indretning. Ophængningen er imidlertid ikke den oprindelige.

Både museets franske og danske samling præsenteres gennem en tematisk og kronologisk ophængning af de enkelte kunstners værker. Museet foretager ikke nyophængninger af samlingen, hvoraf størstedelen allerede er ophængt i udstillingssalene. Der sker dog udskiftninger i forbindelse med udlån af museets værker.

Museets særudstillinger vises i den nye tilbygning af Zaha Hadid. Museet oplever, at de bygningsmæssige rammer generelt understøtter og er inspirerende for formidlingen af udstillingerne, idet rumforløbet giver gode muligheder for at bryde udstillingernes hovedfortælling op i mindre dele med hvert sit fokus. På den anden side oplever museet, at brugerne ind i mellem har svært ved at orientere sig og finde rundt i udstillingerne – særligt i Zaha Hadid-tilbygningen. Dertil kommer dårlig mobil- og internetdækning i Zaha Hadid-tilbygningen, som begrænser brugen af digitale formidlingsformer.

Udover særudstillinger inden for museets ansvarsområde vises også udstillinger med dansk og udenlandsk samtidskunst. Koblingen til museets ansvarsområde præsenteres gennem formidlingstekster i særudstillingerne og åben passage mellem udstillingssalene i hhv. særudstillingerne og den faste samling. Museet lader desuden værker fra samlinger indgå i særudstillingerne i det omfang, det er relevant. Museet oplyser, at valg af fokusområder og emner for udstillingerne foretages med henblik på at perspektivere og skabe nye indfaldsvinkler til samlingen.

Undervisningstilbud

Museet har forskellige undervisningsforløb fordelt på førskole, grundskole og ungdomsuddannelser samt omvisningstilbud til voksengrupper. Undervisningsforløb og -materiale er koordineret med læreplaner og trinmål. På hjemmesiden findes sammen med museets undervisningsmateriale desuden henvisninger og links til download af andet relevant undervisningsmateriale udarbejdet af andre aktører. Museets undervisningsforløb suppleres med værkstedsaktiviteter og lærerkurser.

Der er ikke indgået formaliseret samarbejde med undervisningssektoren. Museet genovervejer endvidere sit nuværende samarbejde med sprogskolen Institut Français, idet output pt. ikke står mål med resourceforbruget.

I 2013 benyttede i alt 51 klasser/hold sig af museets undervisningstilbud, hvor tallet i 2012 var 95 klasser/hold. Museet begrundede nedgangen i 2013 med efterårets særudstilling med James Ensor, som ikke havde stor publikumsinteresse. Ambitionen er, at museet i 2017 har 100 besøgende klasser/hold.

Museet er bevidst om, at der er behov for videreudvikling og omlægning af de eksisterende undervisningstilbud, hvis museet fremadrettet skal tiltrække flere skoleklasser. Museet har i sin strategi for 2014-17 derfor fokus på at udvide sine undervisningstilbud, særligt i relation til folkeskolen og gymnasieskolen. Museet planlægger tillige at udarbejde en særskilt formidlingsstrategi.

Museets brugere

Museet havde i 2013 i alt 55.796 brugere. Antallet af brugere har været faldende over de seneste år. Museet har en ambition om i 2017 at have 65.000 brugere.

Museet deltager i Den Nationale Brugerundersøgelse. Undersøgelsen fra 2013 viser, at den samlede vurdering af museumsoplevelsen ligger på niveau med landsgennemsnittet og gennemsnittet for andre kunstmuseer. Det gælder også hovedparten af undersøgelsens andre parametre, men på to parametre; egnethed for børn og muligheden for at deltage aktivt, ligger museet under niveauet for landets øvrige museer. Undersøgelsen viser også, at 87 % af brugerne kommer fra Danmark, 34 % er over 50 år, 49 % over 65 år og 4 % befinder sig i aldersgruppen 14-29 år, samt at 65 % er kvinder. Endelig viser undersøgelsen, at 84 % af brugerne har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse.

Museet oplyser, at det arbejder på at imødekomme behovet for at deltage aktivt og i højere grad henvende sig til børn ved at udvikle APPs og installere interaktive digitale formidlingsskærme i særudstillingerne – på sigt også i udstillingerne med den franske og danske samling.

Det er Kulturstyrelsens indtryk, at der er potentiale for at udvikle museets formidling yderligere i form af især øget brugerinddragelse og udvikling af undervisningsaktiviteterne.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet bedriver en differentieret formidlingsvirksomhed med brug af varierede formidlingsformer.
- at museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder nationalt og internationalt.
- at museet på forskellig vis præsenterer og giver adgang til museets samling via hjemmesiden.
- at museet har undervisningsforløb fordelt på forskellige niveauer samt undervisningsmaterialer til download, som er koordineret med læreplaner og trinmål.

Det er tilfredsstillende:

- at museet arbejder på en særskilt formidlingsstrategi.
- at museet adresserer nogle af de udfordringer, resultatet af Den Nationale Brugerundersøgelse viser, og har fokus på at udvikle sine formidlingstilbud, så de målrettes forskellige/nye brugergrupper.
- at museet er opmærksom på, at der skal arbejdes på omlægning og udvikling af museets undervisningsaktiviteter mhp. at tiltrække flere skoleklasser/hold.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har indgået formaliseret samarbejde med undervisningssektoren.
- at formidlingen ikke involverer brugerne i det omfang, der efterspørges.
- at museets besøgstal er faldende, og museets brugersammensætning ikke i højere grad afspejler befolkningssammensætningen, hvad angår bl.a. alder, segmenter mv.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet indgår formaliserede samarbejder med undervisningssektoren med henblik på en kvalitativ udvikling af museets samlede undervisningstilbud og sikring af gensidig forpligtelse.
- at museet i en fornyet strategi for den samlede virksomhed formulerer strategi og målsætninger for den samlede formidlingsindsats, således at udviklingen af formidlingsformer har større fokus på brugerinddragelse. Og at museet har fokus på at sikre sammenhæng mellem aktiviteter/tilbud og museets faglige fokus og ansvarsområde.

Samlingsvaretagelse

Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

Ordrupgaards samling omfatter i alt 1.073 inventarnumre, herunder malerier, skulpturer, tegninger, grafik og pasteller samt møbler og andre kulturhistoriske effekter fra familien Hansens hjem.

Museet oplyser, at indsamlingen er begrænset. I perioden 2011-13 har museet erhvervet i alt tre værker. Museet fører en restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis og har ifølge museets strategi for 2014-2017 fokus på at styrke samlingens repræsentation af værker af Wilhelm Hammershøi og L.A. Ring og kunsten omkring disse. Indsamlingen koordineres med andre museer.

Museet har ikke en nedskrevet indsamlingspolitik.

Museet har senest erhvervet to værker af Jeppe Hein, som er blevet en permanent del af kunstparken. Det er imidlertid uklart, på hvilken måde disse værker er relevante i forhold til museets ansvarsområde og faglige profil.

Der foretages samlingsrevision en gang årligt.

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere sin samling og indberette den til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

Museet har registreret hele sin samling i Regin og indberettet alle 1.073 inventarnumre til hhv. KID (420 værker, størsteparten med foto) og Museernes Samlinger (653 genstande). Museet fører desuden log over alle værker og genstande i en Access-database, som følger gældende standarder på området.

Museet har personale med relevant registreringskompetence og nedskrevne retningslinjer for sin registrering.

Museets samling er meget efterspurgt, og der udlånes årligt mellem 10-20 værker til hovedsageligt museer i ind- og udland. Lånerne dækker alle udgifter forbundet med udlånet. Museets udlån afvejes i forhold til ressourcer og væsentlighed.

Museet oplyser, at der ikke er foretaget registrering af inventaret i Finn Juhls hus. Opgaven påhviler Designmuseum Danmark.

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

Museets samling opbevares i udstillingerne i den gamle hovedbygning og på magasin (kælderrum i Zaha Hadid-tilbygningen).

Siden 2007 har Ordrupgaard med konserveringsfaglig bistand foretaget en omfattende gennemgang og konservering af samlingen. Museet arbejder systematisk med bevaring af samlingen på baggrund af en løbende prioriteret bevaringsplan. Museet har som led i rammeaftalen for perioden 2009-12 (og 2013) af Kulturministeriet fået bevilliget i alt 2,5 mio. kr. til bevarings- og konserveringsarbejdet. Den prioriterede bevaringsplan er fuldt realiseret med udgangen af 2014.

Fælleskonserveringen har som led i kvalitetsvurderingen foretaget en gennemgang og vurdering af museets bevaringsplan samt klima- og bevaringsforholdene i museets udstillingsrum og magasin. Museets samling vurderes til at være i en overordnet god og stabil bevaringstilstand (99 % i formidlingsegnet/stabiliseret tilstand og 1 % i behandlingskrævende tilstand). Ingen værker eller genstande er i svært skadet tilstand.

Af Fælleskonserveringens rapport fremgår, at der er klimatiske udsving i den franske samlings udstillingssale, og Fælleskonserveringen konkluderer, at klimaforholdene her er meget problematiske og ligger langt fra de forskrifter, der er internationalt gældende. Til forbedring af forholdene foreslår Fælleskonserveringen en ændret opvarmning og befugtning af salene samt montering af solfilm på salenes ovenlysvinduer. Dette vil også fjerne UV-bestråling og reducere IR-bestråling fra sollys. Endelig foreslås en sluse med glasdør mellem den franske samlings udstillingssale og vinterhaven, som påvirker klimaet i negativ retning. Samme forhold gør sig gældende i den danske samlings sale, hvor tilsvarende løsninger derfor foreslås.

Zaha Hadid-tilbygningen lever op til de eksisterende klima- og sikkerhedskrav, hvor udstillingssalene kan mørklægges helt, og der er klimastyring i både udstillingssale og magasin. I magasinet opbevares malerierne på udtræksrammer, mens pasteller, tegninger og grafik opbevares i dertil indrettede arkivskabe. Fælleskonserveringen vurderer klima- og opbevaringsforhold i såvel udstillingssale som magasin i Zaha Hadid-tilbygningen som ideelle. Rapporten fra Fælleskonserveringen foreslår dog, at der i magasinet opsættes fugtalarm i gulvet i tilfælde af vandindtrængning.

Nationalmuseet har i 2009 foretaget en analyse og vurdering af bevaringsforholdene i den franske og danske samling. Heri anbefales, at der etableres nødvendige foranstaltninger til forbedring af klimaforholdene. Herunder bl.a. etablering af øget isolering.

Museet oplyser, at en ændret opvarmning af den franske samlings sale vil kræve en større ombygning og ødelægge salens oprindelige kulturhistoriske udtryk og værdi. Museet anser derfor en ny tilbygning til den franske samling som en bedre løsning på lang sigt. Med en ny tilbygning vil hele samlingen endvi-

dere kunne vises for publikum, herunder de sarte pasteller, som af bevaringsmæssige årsager pt. er opbevaret i magasinet.

I henhold til aftalen om overdragelse af Finn Juhls hus mellem Kulturministeriet og gavedriver har Kulturministeriet, forud for åbningen af huset for publikum, forestået og bekostet den indvendige og udvendige istandsættelse samt sikring af ejendommen og inventaret. Museet oplyser, at der ikke foreligger en samlet prioriteret plan for bevaring af inventar/genstande i Finn Juhls hus. Ansvar for bevaring af inventaret påhviler Designmuseum Danmark.

Ordrupgaard har en aftale med Statens Museum for Kunst om en årlig konserveringskvote på 160 timer til konservering af museets malerier, kunst på papir og skulpturer. Kvotetimerne anvendes ikke 1:1 til konservering, men også til fotograferinger, rapportskrivning og administration. Museet skal selv betale transport af værker til og fra Statens Museum for Kunst, som kun foretager konserveringsarbejde her. Museet har derfor yderligere tilkøbt en andel hos Fælleskonserveringen, som løbende tilser samlingen på Ordrupgaard.

Museet har en sikringsplan og en værdiredningsplan godkendt af Kulturministeriets Sikringsudvalg.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museets samling er fuldt registreret i Regin og indberettet til KID og Museernes Samlinger.
- at museet har god og systematiseret praksis omkring sit registreringsarbejde med nedskrevne retningslinjer, uddannet personale mv.
- at 99 % af samlingen er i hhv. formidlingsejnet og stabiliseret tilstand.
- at museet systematisk arbejder efter en prioriteret bevaringsplan og inddrager konserveringsfaglig ekspertise i bevaringsarbejdet.

Det er tilfredsstillende:

- at museet fører en restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis.
- at museet koordinerer sin indsamling med andre museer.
- at museet løbende foretager samlingsrevision og konserveringsmæssigt opsyn.
- at museet har en sikringsplan og en værdiredningsplan.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en nedskrevet indsamlingspolitik, som afspejler samlingens og indsamlingens historik og videre udvikling, og at museet har foretaget nyerehvervelser, som falder uden for det vedtægtsbestemte ansvarsområde.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet i visse udstillingssale har kritiske klimaforhold, som ligger langt fra de forskrifter, der er internationalt gældende.
- at inventar i Finn Juhls hus ikke er registreret og indberettet til Museernes Samlinger.
- at der ikke foreligger en samlet prioriteret plan for bevaring af inventar/genstande i Finn Juhls hus.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet formulerer en indsamlingspolitik, der omfatter museets overvejelser om samlingen og dens udvikling, og som sikrer, at museet fortsat fører en restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis inden for museets vedtægtsbestemte ansvarsområde.
- at museet med afsæt i den konserveringsfaglige bevaringsrapport fra Fælleskonserveringen iværksætter nødvendige foranstaltninger til forbedring af klimaforholdene i den franske og danske samlings udstillingssale.
- at museet i dialog med Kulturministeriet og Designmuseum Danmark sikrer igangsætning af registrerings- og bevaringsarbejdet i relation til Finn Juhls hus.

FREMTID

Museet har fokus på at realisere planerne om en underjordisk tilbygning, som vil forbedre præsentationen af samlingen og særudstillingerne samt imødekomme samlingens bevaringsmæssige behov. Museet har tillige fokus på at tiltrække bredere brugergrupper gennem udvikling af sine formidlingstilbud og prioriterer fortsat at udvikle sit internationale netværk og relevante samarbejder med henblik på at øge interessen for Ordrupgaards samling og forskning nationalt og internationalt.

KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ ORDRUPGAARD

Kvalitetsvurderingsbesøget på Ordrupgaard fandt sted den 1. april 2013.

Tilstede var:

Fra museet:

Museumsdirektør Anne-Birgitte Fonsmark

Controller Louise Amkær

Fra Kulturstyrelsen:

Kontorchef Ole Winther

Chefkonsulent Kathrine Lehmann

Konsulent Krestina Skirl

I forbindelse med besøget besigtigedes udstillinger og magasiner i museets udstillingsbygninger, museets haveanlæg og Kunstpark Ordrupgaard samt Finn Juhls Hus.

BILAG 1: FORSKNINGSBEDØMMELSE

Kulturministeriets Forskningsudvalg har gennemgået de af Ordrupgaard indsendte publikationer. Udvalget kan tilkendegive følgende:

1. Følgende publikationer lever op til de krav, der kan stilles til en videnskabelig udgivelse inden for forskningsområdet. Udgivelsen stemmer overens med det almene forskningsbegrebs kriterier, der kan sammenfattes i forhold til dimensionerne originalitet, gyldighed og transparens:

Fonsmark, Anne-Birgitte, Anderberg, Birgitte; m.fl., *Fransk kunst på Ordrupgaard - ræsonneret katalog over samlingen af malerier, skulpturer, pasteller, tegninger og grafik*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2011

2. Følgende udgivelser baserer sig på forskning, men udgør ikke i sig selv videnskabelige udgivelser, da de ikke fuldt ud lever op til det almene forskningsbegrebs kriterier:

Sanderhoff, Merete, Nerdrum, Odd, *Nuancer af sort*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2010

Fonsmark, Anne-Birgitte, Harbeck, Lise, Lacambre, Geneviève, *Møde med Japan - Degas, Monet, Gauguin*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2010

Thestrup Truelsen, Susanne, Fonsmark, Anne-Birgitte, Harbeck, Lise, *Kampen om kunsten – fynboerne*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2011

Ahtola-Moorhouse, Leena, *Helene Schjerfbeck - 1862-1946*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2011

Hejlskov Larsen, Ane, Steffensen, Erik, Kirkeby, Per, *Det hemmelige reservoir - Per Kirkeby og Grønland*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2012

Zimmer, Nina, Todts, Herwig, m. fl., *James Ensor - fra Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Atwerpen og schweiziske samlinger*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2013

Hansen, Per H., Lyngbye Pedersen, Birgit, *Finn Jubl og hans bus*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2014

3. Følgende udgivelser er populær formidling:

Vangsgaard Nielsen, Dorthe, *Tour de France - franske landskaber*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2011

Vangsgaard Nielsen, Dorthe; Snollaerts, Claire Durand-Ruel, Berthe Morisot - den store kvindelige impressionist, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2012

Fonsmark, Anne-Birgitte, m.fl., *Mary Cassatt - fransk-amerikansk impressionist på papir*, Ordrupgaard, Charlottenlund, 2013

PNL og A-M
April 2014